

4. Закон України «Про місцеві вибори». – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/595-19>.

5. Лабораторія законодавчих ініціатив. – Режим доступу: <http://parliament.org.ua/index.php?action=about>.

6. Ставнійчук М. І. Виборча система // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.] ; Національна академія наук України, Наукове товариство імені Шевченка, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. – К., 2003 – 2014.

Віктор КУЗЬМЕНКО

аспірант кафедри менеджменту

та управління проектами ДРІДУ НАДУ

ПРАВОВЕ УРЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ СУБСИДІАРНОСТІ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

В процесі проведення децентралізації в Україні та об'єднання територіальних громад важливим кроком є створення відповідної системи яка дозволить реалізувати ключовий принцип децентралізації, а саме – субсидіарності. Принцип субсидіарності дозволяє вибудувати публічне управління «знизу вгору»: ті проблеми, які можуть бути ефективно вирішені на рівні територіальних громад, мають бути у компетенції органів місцевого самоврядування, як найбільш наближених до громадян. Якщо ресурсів територіальних громад не вистачає, вирішення проблем передається на вищі рівні – об'єднаних територіальних громад, регіональний чи загальнодержавний. Таким чином і реалізовується принцип субсидіарності – кожен наступний рівень влади є допоміжним (субсидіарним) по відношенню до нижчого і вирішує тільки ті завдання, із якими він може впоратися найбільш ефективно.

На даний час під поняттям «децентралізація» розуміють передачу повноважень та бюджетів від органів державного управління до органів місцевого самоврядування. Однак окрім фінансового ресурсу, в умовах інформаційного суспільства, важливе значення має інформаційно-комунікаційне забезпечення як ресурс, що є складовою процесу прийняття публічного управлінського рішення в об'єднаній територіальній громаді. Усвідомлення цього, дозволяє поширити принцип субсидіарності на інформаційно-комунікаційне забезпечення.

Ефективне інформаційно-комунікаційне забезпечення формується із наступних базових складових:

1. Інформація про реальний стан розвитку новоствореної об'єднаної територіальної громади;

2. Інформація про стратегічні цілі, пріоритети та проекти розвитку об'єднаної територіальної громади;

3. Інформація щодо оцінювання та моніторингу реалізації стратегічних цілей, пріоритетів та проектів розвитку об'єднаної територіальної громади;

4. Віртуальне публічне середовище в Інтернеті, для збирання інформації, зазначеної у п.п. 1, 2, 3, накопичування її та надання до неї доступ представникам бізнесу, влади та громади;

5. Віртуальне публічне середовище в Інтернеті, яке дозволить залучити громадян до усіх етапів розробки та прийняття публічного управлінського рішення.

Сучасна наука публічного управління та адміністрування формулює наступні показники, притаманні публічній управлінській інформації, а саме:

– достатність інформації, що забезпечує наявність альтернативних рішень, підвищує ефективність управління за рахунок обґрунтованості рішень, скорочує час на їх розробку і прийняття, зменшення витрат на збір і обробку відомостей. Недолік інформації ускладнює вироблення правильного рішення;

– вірогідність інформації – це показник відповідності отриманих відомостей реальним. Чим менше ланок бере участь у передачі інформації, тим вона достовірніша;

– цінність інформації може розглядатися з двох позицій: цінність для одержувача по відношенню до майбутньої прибутковості (споживча цінність) і цінність з погляду понесених витрат;

– насиченість інформації – це співвідношення корисної і фонові інформації. Фонова інформація необхідна для кращого сприйняття корисної інформації через поліпшення емоційного настрою, зосередження уваги, підкреслення цінності;

– відкритість інформації характеризує можливість її надання різним групам людей;

– своєчасність надходження інформації важливе значення для ефективного функціонування системи управління.

Поєднання принципу субсидіарності, вимог до інформаційно-комунікаційного забезпечення і користувачів інформації (представників бізнесу, органів місцевого самоврядування та громадян об'єднаної територіальної громади) дозволяє спроектувати систему, що складається з наступних модулів:

1. Модуль «субсидіарної інформації».

2. Модуль «інформаційно-комунікаційне віртуальне середовище в Інтернеті».

3. Модуль «взаємодії та прийняття публічного управлінського рішення» представниками бізнесу, органами місцевого самоврядування та громадянами об'єднаної територіальної громади.

Ця система потребує правового урегулювання. На даний час в

Україні за допомогою законодавства реалізовано урегулювання лише другого модулю «Інформаційно-комунікаційне віртуальне середовище в Інтернеті» шляхом створення офіційних веб-порталів органів державної влади та органів місцевого самоврядування та веб-сторінками електронних петицій. Питання побудови модулю «Субсидіарної інформації» не врегульовано у зв'язку з відсутністю стратегії розвитку України, а модуль «Взаємодії та прийняття публічного управлінського рішення» поки що реалізовано на рівні обговорення законопроектів Верховної Ради та постанов Кабінету Міністрів України, з відсутністю зворотного зв'язку між органами влади та громадянами України.

Враховуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що правове урегулювання інформаційно-комунікаційного забезпечення принципу субсидіарності в об'єднаних територіальних громадах має бути спрямовано на використання потенціалу сучасних цифрових інформаційно-комунікаційних технологій, покращення якості та кількості інформації, необхідної для прийняття публічних управлінських рішень в об'єднаних територіальних громадах та сприяти створенню відкритого, доступного та прозорого віртуального середовища взаємодії між бізнесом, органами місцевого самоврядування та громадою об'єднаної територіальної громади у Інтернеті, що є ключовим елементом для подальшого розвитку електронної демократії в Україні.

Олександр КУЛИК

*слухач факультету державного
управління та місцевого самоврядування
ДРІДУ НАДУ*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ

Актуальність вивчення досвіду регулювання місцевого самоврядування в зарубіжних країнах полягає в тому, що створюється можливість визначити вже апробовані напрями розвитку законодавства у сфері місцевого самоврядування та запропонувати певні підходи для подальшої діяльності у зазначеному напрямі в Україні. Розвиток місцевого самоврядування в Україні доцільно здійснити, враховуючи позитивні риси функціонування муніципальних органів у Федеративній Республіці Німеччини.

Переходячи до безпосереднього розгляду діяльності та функціонування місцевої влади слід зазначити, що в Німеччині поширена континентальна система місцевого самоврядування, що характеризується поєднанням державних органів управління (центральных) та органів місцевого самоврядування (місцеві представницькі органи). Німеччина належить до такої моделі місцевого

самоврядування, як «лібералізована держава верховної влади», в якій необхідність державного контролю базується, зокрема, на тому, що багато функцій, які здійснює місцеве самоврядування, носять, по суті, загальнодержавний характер [1].

Правовий статус органів місцевого самоврядування у Федеративній Республіці Німеччини, порядок їх утворення і функціонування визначаються, насамперед, конституціями та законодавством окремих земель. Чинний Основний закон ФРН від 1949 року закріплює, що територіальними одиницями у ФРН є землі, округи та громади. У статті 28 визначено, що конституційний устрій земель ФРН має відповідати основним принципам республіканської, демократичної та соціальної правової держави. У громадах виборний представницький орган може бути замінений загальними обцинними зборами. Громадам має бути надане право вирішувати в межах закону під свою відповідальність усі місцеві справи. Союзи громад також користуються правом самоврядування в межах їх завдань, встановлених законом. Гарантія самоврядування містить також основи власної фінансової відповідальності; до цих основ належать податкові надходження, що забезпечують економічну достатність громад і встановлення ставок податків [2].

Характеризуючи місцеве самоврядування в Німеччині нормативно-правове регулювання комунального самоврядування Німеччини має дві особливості: з одного боку, характеризується концентрацією більшості законодавчих актів на рівні федерації з сильним впливом земель через земельні уряди, а з іншого – децентралізацією та деконцентрацією адміністративних функцій на земельному рівні та в межах земель – на рівні комунального самоврядування [3].

Дослідження місцевого самоврядування в Німеччині доцільно здійснювати через розгляд основних особливостей місцевої влади. Так, першою особливістю варто назвати те, що кожна із земель наділена широкою автономією, яка в першу чергу, виявляється у тому, що кожна із земель має право визначати модель місцевого самоврядування. Так, у Німеччині існує 5 різних органів організації влади на місцях, але фактично в Німеччині функціонує чотири таких моделі:

1) південнонімецька модель (землі – Баварія, Саксонія, Баден-Вюртенберг): самоврядування здійснюється через представницький орган (раду) і бургомистра, які обираються населенням громади. Бургомістр є головою виконавчого комітету та водночас головою цієї ради. Він має досить сильні позиції в системі місцевого самоврядування, оскільки у багатьох випадках без погодження з радою вирішує кадрові питання, володіє суттєвими правами у фінансово-бюджетній сфері;

2) північнонімецька модель (землі – Нижня Саксонія, Північна Рейн-Вест-фалія): представницький орган (рада) обирає директора громади, який є главою виконавчої влади і формує свій виконавчий орган. Крім